

М. М. СЛЮСАРЕВСЬКИЙ

Несходимі
терени
Психеї:

маршрути
наукового
пізнання

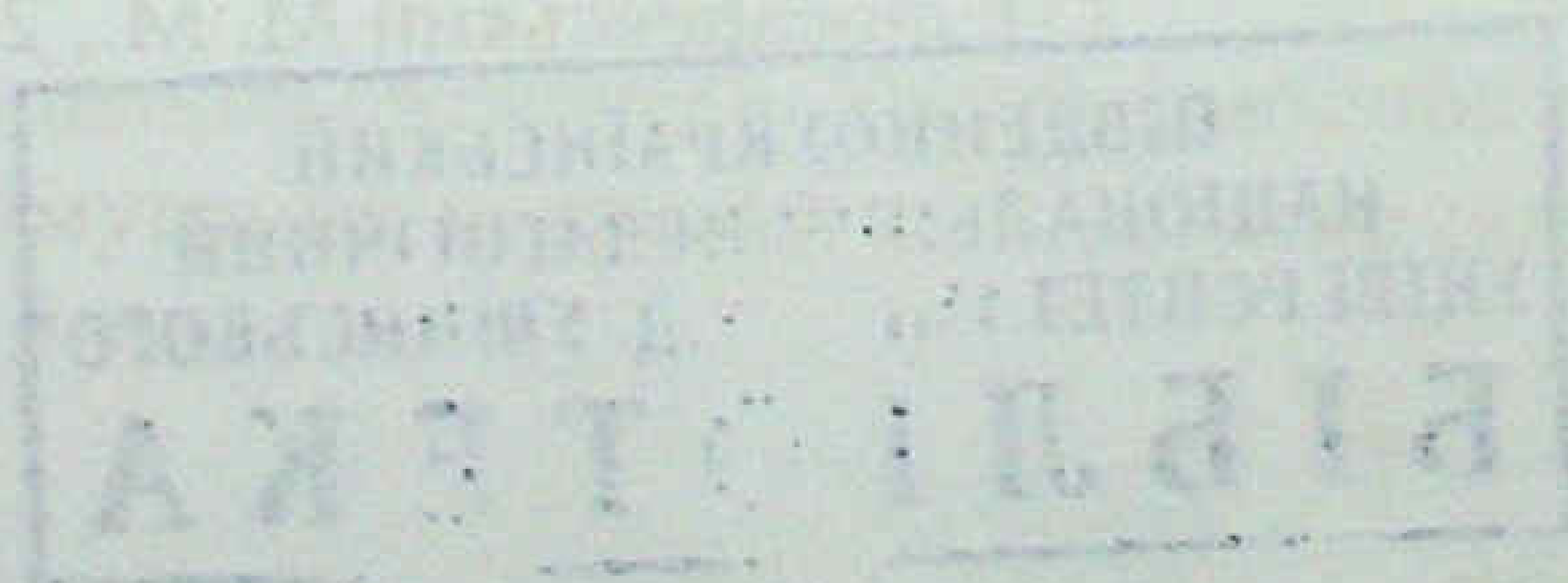

М. М. Слюсаревський

**НЕСХОДИМИ ТЕРЕНИ ПСИХЕЇ:
МАРШРУТИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ**

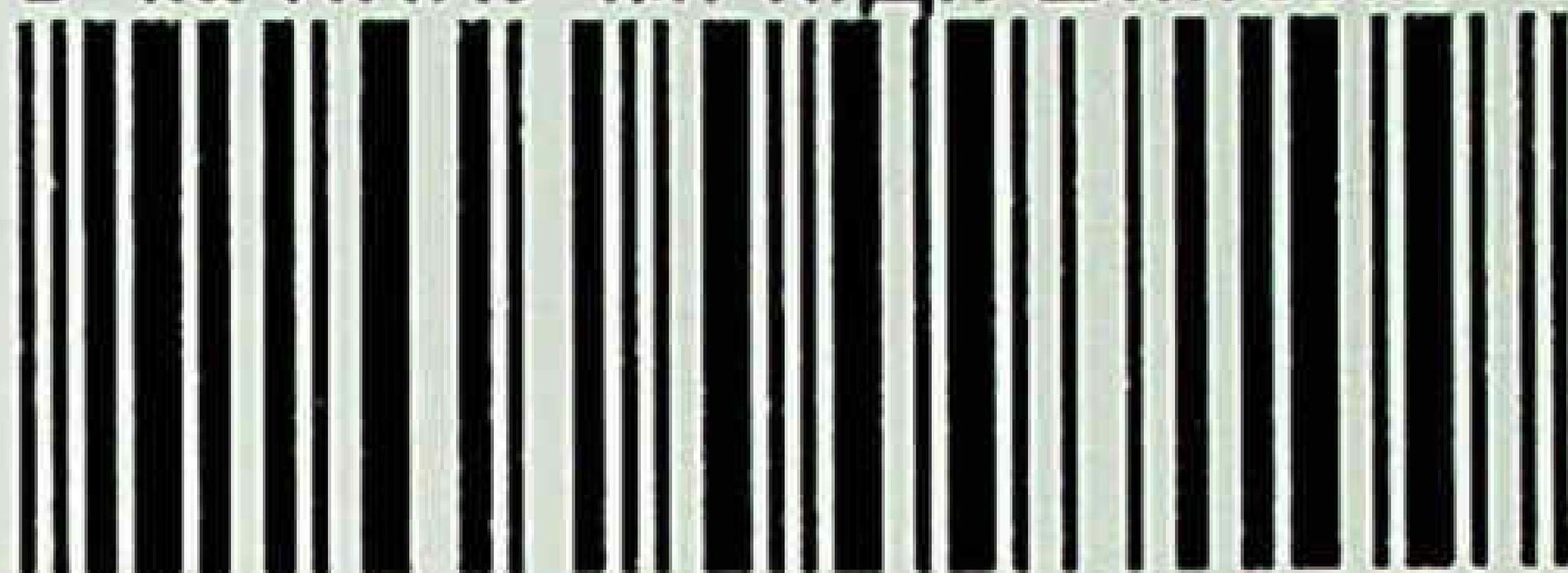
Вибрані праці

Київ
ТАЛКОМ
2019

УДК 316.6+159.98:32](081.2)
С 49

Б-ка ПНПУ ім. К.Д.Ушинського

ПД9710

Слюсаревський М. М.

С 49 Несходимі терени Психеї: маршрути наукового пізнання: вибрані праці / М. М. Слюсаревський. – К. : Талком, 2019. – 664 с.: анот., зміст парал. укр., англ.

ISBN 978-617-7685-82-0

До книги ввійшли найбільш значущі праці з наукового доробку відомого українського психолога М. М. Слюсаревського, що побачили світ протягом трьох останніх десятиріч. У цих працях давньогрецька Психея, яка є традиційним символом психологічної науки, постає у своїх не цілком звичних для широкого загалу, але надзвичайно важливих утіленнях – соціальному, політичному, етнічному, що сприяє розширенню предметного поля психологічного пізнання до його дійсних онтологічних меж. Досліджується історіогенез соціальної та політичної психології як наукових дисциплін, окреслюються перспективи оновлення їхніх теоретико-методологічних засад, глибоко аналізується психологічна проблематика суспільно-політичного життя, націєтворчих процесів, соціалізації дітей і молоді, модернізації освіти. При цьому послідовно проведено думку про потребу випереджувального розвитку психологічної науки як головну умову її практичної релевантності.

Адресується професійній психологічній спільноті та фахівцям суміжних із психологією наук, а також усім, кого цікавить безмежний світ пізнання людини і суспільства.

УДК 316.6+159.98:32](081.2)

JD 9711

ISBN 978-617-7685-82-0

© Слюсаревський М. М., 2019

ЗМІСТ

Путівник із соціальної психології.....7

Маршрут перший

**ІСТОРІОГЕНЕЗ І МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПРОСТІР
РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ..... 11**

Історіогенез соціальної психології як джерело формування уявлень про її змістовий обсяг, дисциплінарну будову та науковий статус..... 12

Методологічний простір творення та оцінювання соціально-психологічних теорій: обґрунтування концепції.....37

Соціально-психологічне мислення: сутність і формовияви 78

Соціальна психологія: погляд у минуле в ім'я грядущого 96

Суспільне життя і соціальна психологія: спроба співвіднесення траєкторій розвитку 103

Маршрут другий

**ПСИХОЛОГІЯ НАДІНДИВІДУАЛЬНИХ СУБ'ЄКТІВ
І СОЦІАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ 115**

Наукові уявлення про складові психіки великих груп: спроба “інвентаризації” 116

Наукові уявлення про розвиток великих груп: критичний аналіз на тлі моделей розвитку малої групи 146

Маса як об'єкт соціально-психологічного пізнання: розпорошений стан і феномен сконцентрованості..... 163

Ситуація як об'єкт соціально-психологічного дослідження: історіогенез і сучасний стан проблеми..... 192

Соціальна ситуація в Україні: спроба оцінки з погляду формування та прояву суб'єктного потенціалу особистості.....214

Маршрут третій

**ІСТОРИЧНЕ КОРИННЯ І СУЧАСНИЙ СТАН
ПОЛІТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ 229**

Історія становлення політичної психології на зарубіжних
і вітчизняних теренах 230

Політична психологія як наука: предмет і проблематика 244

Політична психологія сьогодні: виклики, “хвороби
зростання” та шляхи їх подолання..... 259

Поведінковий підхід у політичній психології:
термінологічний тезаурус, основні напрями і проблеми..... 271

Політична участь як особливий “зріз” політичної поведінки 309

Маршрут четвертий

**НАУКОВІ ЗАСАДИ І ДОСВІД РОЗРОБЛЕННЯ
ПСИХОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ СУСПІЛЬНО-
ПОЛІТИЧНОГО ЖИТТЯ 323**

Соціальна напруженість: теоретична модель необхідних
і достатніх показників 324

Про деякі гносеологічні умови достовірності
та прогностичної значущості соціально-психологічних
досліджень (На прикладі вивчення зв’язку соціальної
напруженості із соціальним протестом) 343

Діагностика, прогнозування та коригування соціальної
напруженості..... 361

Ідеологія як рівень суспільної психології та проблема
її “взаємин” з освітою і психологічною наукою..... 384

Інформаційний простір: критика наявних визначень
і спроба побудови теорії 398

Тенденції розвитку інформаційного простору України
(за результатами політико-психологічного моніторингу
1995–1996 рр.)..... 406

Українська багатопартійність: психосемантичний аналіз політичного спектру	417
Психологічні виміри поляризації українського суспільства	435
Немає людини – немає проблеми: деякі гіпотези щодо взаємозв'язку масових політичних репресій з масовою культурою і побутовою злочинністю	447
Маршрут п'ятий НАЦІЄТВОРЧІ ПРОЦЕСИ В ЕТНОЛОГІЧНОМУ ТА ЕТНОПСИХОЛОГІЧНОМУ ВИМІРАХ	461
Особливості етногенезу українського народу і проблема національної політики в Україні	462
Цикл статей у науково-популярному виданні	
Російськомовні українці	469
Доля нації: мовні реалії і стратегія виживання	480
Чи можна вибирати Батьківщину?	494
Просторово-часовий континуум етнопсихологічного дослідження: парадигмальні засади та досвід побудови (На прикладі вивчення українського національного характеру за творами художньої літератури)	505
Маршрут шостий МІСЦЕ І РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ В НАУКОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА ЇЇ ВЗАЄМОДІЇ ІЗ СУСПІЛЬСТВОМ.....	537
Теоретико-методологічні та праксеологічні аспекти проблеми взаємодії суспільства і освіти	538
Громадська думка з проблем освіти: преференції, суперечності та перспективи збагачення	552
Особливості ситуації в суспільстві як сукупність умов соціалізації дітей і молоді	574
Соціально-психологічний контекст проблеми якості освіти	587

Медіаорієнтаційна функція освіти як відповідь на виклики інформаційної доби	598
Соціально-психологічні передумови неперервності громадянської освіти особистості	615
Навіщо потрібна дорога, яка не веде до Храму? Громадянська компетентність старшокласників у контексті викликів суспільної самоорганізації.....	623
Маршрут сьомий – короткий, обережно-оптимістичний АДМІНІСТРАТИВНІ БЕРЕГИ ТА МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗАДЗЕРКАЛЛЯ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ ПСИХОЛОГА	635
“Пастки” актуальності і “чорні діри” впровадження, або Випереджувальний розвиток психологічної науки як умова її практичної релевантності	636
Бібліографічні відомості про першодруки вміщених у книзі статей.....	655

Наукове видання

Микола Миколайович Слюсаревський

**НЕСХОДИМИ ТЕРЕНИ ПСИХЕЇ:
маршрути наукового пізнання**

Вибрані праці

Макет і технічна редакція *Л. Черниш*

Дизайн обкладинки *С. Даневич*

Адреса Інституту: 04070, м. Київ, вул. Андріївська, 15

Підписано до друку 18.02.2019 р. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 33,5.
Замовлення № 11.06-19. Наклад 500 прим.

Видавець і виготовлювач ТОВ «Талком»
93115, м. Київ, вул. Львівська, 23, тел./факс (044)424-40-69, 424-56-26
E-mail: ukraina.vdk@email.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4538 від 17.05.2013 р.
